

REVOLUCIÓ A LES DISCOTEQUES

El somriure triomfal de l'acid house'

La invasió de l'acid house' ha estat ràpida, sobtada. Gairebé de la nit al dia les caçadores de joves i adolescents s'han omplert de xapes amb el rostre del Smiley; les discoteques, d'una música que és ballada amb renovada fruïció; les llistes d'èxits, d'una allau de noms desconeguts.

Santi Palos

Mitropa (València): els fans de l'acid' s'hi donen cita.

Les opinions sobre l'acid van des de la militància d'alguns sectors joves, fins al rebuig d'altres, passant pels que ho consideren una explosió semblant a la del *rock & roll* als cinquanta o el *punk* als setanta. La desorientació és considerable en la premsa i els mitjans de comunicació, fins i tot els especialitzats, formats dins la tradició rock, que està ben apartada de les coordenades en què es mou l'acid house. En el camp estrictament musical, alguns membres de la generació *before acid*, es deixen entusiasmar i influir per les noves tendències, com es pot comprovar tot escoltant els darrers elapès de New Order i Alaska i Dinarama. Inclús Genesis P. Orridge (Psychic TV) ha proclamat el caràcter subversiu del house. Però, ¿què és l'acid house?

Reciclatge

Per entendre el fenomen de l'acid house, cal situar-lo en el context de les profundes transformacions i accelerada evolució que ha experimentat la música de ball en els darrers anys —recordem el *rap*, el *hip-hop*, la *go-go music*, el *hi-energy*—. Un desenvolupament sense precedents propiciat pels avanços tecnològics i, d'una manera especial, l'aparició del *sampler*. Aquest senzill aparell és un reproductor a voluntat de qualsevol so —incloent-hi els fragments de cançons— que s'hagi prèviament emmagatzemat en els seus dígit, la qual cosa permet fer, sense intervenció de cap instrument ni coneixement musicals, impecables *collages* a base de peces d'altri.

Al *sampling*, el gènere que en resulta, se li han buscat tots els antecedents possibles, des de les avantguardes històriques fins a William S. Burroughs,

però la seva trajectòria comença amb els anglesos M/A/R/S/S i el seu «Pump up the volume». Amb ell, també arranca tota una llarga sèrie de querelles per plagi i un viu debat sobre quin és l'àmbit de l'originalitat. Resulta simptomàtic que un dels segells discogràfics que publica grups *sampling* s'anomeni Kopyright Liberation Front.

¿El *sampling* és l'arrel del *house*? No ben bé. Com sol succeir amb tots els moviments, el *house* no té un inventor, sinó que és més aviat una voluntat de fer que sorgeixi en molts indrets gairebé alhora. I que, a gran velocitat, ha viatjat i s'ha mesclat amb altres tendències, i ha produït un riquíssim i complicat panorama, on resulta difícil no perdre's, sobretot tenint en compte la gran quantitat de pseudònims que fan servir els *house-artists*.

Tot i així, qui passa per pioner del *house* és Frankie Knuckles, un *disc-jockey* (ells són els personatges claus d'aquesta història, i no els músics) de Chicago que, l'any 1983, va començar a barrejar i jugar amb els clàssics de la música negra de tots els temps i l'electrònica blanca de Kraftwerk, Gary Numan, Depeche Mode o la Human League. El resultat d'aquest combinat es pot apreciar en els discos que, d'ençà del 1985, surten al mercat, firmats per Jessie Saunders, Jamie Principle, JM Silk, Farley Jackmaster Funk.

En aquesta primera època, el *house* circula a nivell més aviat *underground*, tot i tenir alguns èxits, com el «Love can't turn around» de Farley. El 1987, una mica després que els House Master Boys aconseguissin, amb el seu «House nation», la popularitat del gènere a Anglaterra, Phuture, també de Chicago, publiquen «Acid Trax». Joe Smooth treu la seva versió del «Purple Haze» de Jimi Hendrix, els *disc-jockeys* londinencs al·lucinen amb allò que aconseguixen els seus col·legues d'Eivissa amb els discos de Trashing Doves, european-disco i altres, i la febre *acid* puja els seus primers graus.

Potser per contagi del *revival* psíquic que està experimentant el roc, es recuperen alguns elements del hippisme que poden ser adaptables a la cultura de discoteca a hores d'ara. Així, com l'au fènix, ressorgeix el Smiley, una sensació de gaudi col·lectiu ballant una música minimalista, amb baixos seqüenciats i sorolls sintetitzats que semblen produïts per uns DAF d'ultra-tomba, el «Give peace a change» de la Plastic Ono Band per tancar les esgotadores sessions discotequeres, i una estàtica a base de colors llampants i

El 'house' es tota una moda que va més enllà de la música.

formes extravagants, com un entrecruament entre Gary Glitter, la Mahavishnu Orchestra i Silver Convention.

I també comença la identificació del nou gènere amb el consum d'espectacle i èxtasi. Això fa que es prohibeixin els *acids parties* a les discoteques. Aquests es muntan clandestinament, en naus abandonades, s'anuncien de boca a orel·la i sovint són interromputs per la policia. Això dona a l'*acid* una aurèola d'il·legalitat que no fa més que engrandir la seva popularitat per tot Europa.

Velocitat i varietat

El *house* és un moviment estrany. Possiblement és l'únic que, en un període tan curt de temps, hagi desenvolupat una quantitat tan gran de subgèneres, que es barregen els uns amb els altres i amb elements aliens amb gran facilitat. D'antuvi, les tendències eren determinades pel seu lloc d'origen. Així, de Detroit prové el *techno*, que beu de Kraftwerk, el *tecno-pop* i la música industrial europea, i té el seu màxim representant en Juan Atkins.

De Chicago, el *house* en estat pur, on una base rítmica es repeteix amb variacions i oscil·lacions; Nova York ha vist sorgir el *garage*, més orientat cap al *soul*, amb accent en la melodia i la importància dels textos, que a Nova Jersey es diu *club music* i a Chicago *deep house*, amb artistes com Marshall Jefferson o la imprescindible Liz Torres, una porto-riquenya que ha fet el

que és, a parer de molts, el millor elapè del gènere: «Can't get enough». De fet, el *latin-house* és una variant amb molts noms, com també el *hip-house*, el *global house* i l'*afro-house* (amb influències ètniques), el *house-bhangra* i altres.

Anglaterra, especialment Manchester i la seva zona, és un veritable borbolleig de grups i artistes *house*, com T Coy, F/X, House Master General, House Engineers i molts altres, en els quals és difícil trobar gent que havia estat abans en grups de *new-wave*, *ska* o *punk*. Sense oblidar estils perifèrics com l'anomenat Dance Noise Terror (amb conjunts com World Domination Enterprises, Son of Sam, o Das Psych-Oh Rangers), o l'*acid jazz*.

Una allau de música que no és cap invent de les multinacionals, sinó que són segells independents que funcionen amb pressupostos petits els que s'han arriscat per l'*acid* i el *house*. D'altra banda, la producció de temes sí que sembla, per la facilitat («tothom pot fer-ho i tenir un èxit») i les baixes despeses, tenir bastant de *punk*. A més a més, amb factors afegits tan positius com l'eclecticisme visceral (qualsevol estil pot reciclar-se en *house*, agafar-se per un *sampling*, ballar-se en una festa *acid*), rebug al culte a la personalitat (els artistes treballen amb pseudònims diferents; allò que té importància és el tema, no qui l'ha fet) i una revisió del passat per traure tot el que pugui haver-hi d'interessant, però sense pretensions *revivalistes* i amb la mirada fixa en el futur.

Uns plantejaments ben saludables, que expliquen la vitalitat del moviment i li auguren una llarga trajectòria fins al seu esgotament o substitució. Com correspon a la seva ambigüitat, l'*acid house* pot considerar-se de moltes maneres; com una moda i un ball més o menys divertits, uns estils musicals amb productes interessants o altres que no ho són tant, i una nova visió de la realitat per part de la cultura específicament juvenil, o tot això a la vegada, però no és —o no només és— el simple fenomen consumista, o l'*horterada* que hi llegeix l'integritat roquer. Possiblement es tracti de la *història* adient al present d'aquest final de dècada, amb les seves contradiccions i la tensió passat-futur, i es té la sensació que tot just està donant les seves primeres passes. Mentrestant, ja estan sortint els primers grups del gènere a València, com Machine Gun, que treballen en una ona britànica i tenen un antic membre dels Resistència; o més dins el *hip-hop*, els Def-Com X. □